

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра менеджменту та публічного управління

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ,

від «16» 09 2025 № 1

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦ

Робоча програма навчальної дисципліни

«Управління розвитком регіонів та територіальних громад»
для підготовки здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня
денної та заочної форм навчання

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

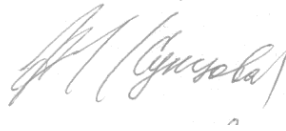
спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування

освітньо-професійна програма «Регіональне управління та самоврядування»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління розвитком регіонів та територіальних громад» укладена на основі освітньо-професійної програми «Регіональне управління та самоврядування» другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол № 15.

Укладач:

О. СУНЦОВА, д.е.н.,
професор, професор кафедри
менеджменту та публічного
управління

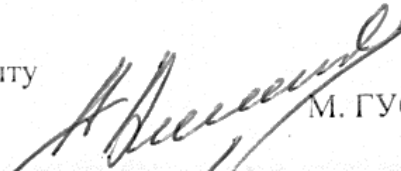
Гарант освітньої
програми «Регіональне
управління та
самоврядування»

І. КАНЦУР, к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту
та публічного управління

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту та публічного управління, від 9 вересня 2025 № 2.

Завідувач кафедри менеджменту
та публічного управління

М. ГУСЯТИНСЬКИЙ, к.т.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, від 11 вересня 2025 р. № 2.

Голова вченої ради
факультету соціально-
гуманітарних технологій, спорту
та реабілітації

Н.ЗИКУН,
д.н. із соц.ком, професор

Завідувач навчально-методичного
відділу

Г. ГРИЩУК,
доктор філософії

Реєстраційний № _____

Зміст

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	11
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	13
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	14
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	16

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. Управління розвитком регіонів та територіальних громад займає важливе місце в підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. Навчальна дисципліна спрямована на формування компетенції щодо здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, регіонального управління та самоврядування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Саме тому, навчальна дисципліна «Управління розвитком регіонів та територіальних громад» допоможе здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня вивчити особливості проведення соціально-гуманітарної політики в умовах повоєнної відбудови та під час військових дій в Україні.

Метою навчальної дисципліни є формування знань з управління розвитком регіонів та територіальних громад з метою впровадження в діяльність державного службовця для створення умов щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян.

Завдання навчальної дисципліни:

- аналізувати соціально-економічні та просторові процеси на рівні регіонів і територіальних громад, прогнозувати тенденції їхнього розвитку та визначати наслідки управлінських рішень в умовах децентралізації;
- оцінювати показники фінансової спроможності місцевих бюджетів, орієнтуватися в сучасних напрямках державної регіональної політики та вимогах європейської політики згуртованості (Cohesion Policy);
- запроваджувати оптимальні механізми та інструменти стимулювання місцевого розвитку (кластери, індустріальні парки, інноваційні хаби) на рівні своєї професійної відповідальності;
- гнучко використовувати в практичній діяльності посадової особи органів місцевого самоврядування та державного службовця сучасні технології муніципального менеджменту, інструменти Smart City та методи стратегічного й індикативного планування;
- забезпечувати використання принципів людиноцентричного урбанізму, соціальної справедливості, інклюзії та безбар'єрності при розбудові міської інфраструктури та управлінні соціальними активами громади;
- сприяти підвищенню інфраструктурної та соціальної резильєнтності територій, залученню громадян через партисипативні практики (бюджет участі) та ефективному застосуванню антикризового управління в умовах економічної нестабільності (BANI/VUCA-світу).

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Методологія, організація та технологія наукових досліджень (з модулем Академічне письмо)». Дисципліна-постреквізит: «Регіональне фінансове управління», «Переддипломна практика», «Кваліфікаційна робота».

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів вищої освіти (цільова аудиторія);
- за організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Форми організації занять: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;

- тестування;
- розв'язання задач, виконання вправ, певних розрахунків.
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – екзамен.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (150 год/5 кредитів ЄКТС)

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 5	Обов'язкова	
Модулів - 2	Рік підготовки	
Змістових модулів - 2	1- й	1-й
Загальні кількість годин - 150	Семестр	
	1- й	1-й
	Лекції	
	26 год.	6
	Семінарські	
	24 год.	4
	Самостійна робота	
	97 год.	138
	Індивід.-консультаційна робота	
	3 год	2 год
Форма підсумкового контролю: екзамен		

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати навчання
Інтегральна компетентність (ІК): ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, регіонального управління та самоврядування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	РН 01. Знати теоретичні та прикладні засади - вироблення публічної політики, й аналізу основ та технологій прийняття управлінських рішень.
Загальні компетентності (ЗК): ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної	РН 06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, якістю, моделі, застосовувати змінами, сучасні підходи та технології, міжнародний досвід проектуванні та при реорганізації управлінських та загально-організаційних структур РН 07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і

мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 03. Здатність розробляти та управляти проектами. Спеціальні компетентності (СК): СК 08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, місцевому регіональному, організаційному рівнях. СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.	комплексний підхід, а також методи командної роботи. РН 15. Уміти визначати напрями розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
---	--

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		денна форма				
		Лек.	Сем	Ікр	СРС	Всього
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ, ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА СТРАТЕГУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Теоретико-методологічні засади та інституційне забезпечення регіонального розвитку	2	2	-	10	12
T.2	Фінансово-економічний потенціал та інструменти спроможності територіальних громад	4	4	-	15	26
T.3	Стратегічне планування та просторовий розвиток територій	4	4	-	15	24
T.4	Маркетинг територій, брендинг та підвищення місцевої конкурентоспроможності	4	4	-	17	24
Всього за змістовним модулем:		14	14	-	57	86
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ІІ. СЕКТОРАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ПРОСТІР ТА АНТИКРИЗОВА СТІЙКІСТЬ ГРОМАД						
ЗМ 2 (Теми 5-7)						
T.5	Управління розвитком міської інфраструктури та Smart City технології	4	4	3	10	20
T.6	Соціальний та гуманітарний розвиток громад: інклюзія та якість життя	4	4	-	20	28
T.7	Екологічна безпека, антикризовий менеджмент та повоєнне відновлення територій	4	2	-	10	16
Всього за змістовним модулем:		12	10	3	40	64
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		26	24	3	97	150

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		заочна форма				
		Лек.	Сем	Ікр	СРС	Всього
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ, ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА СТРАТЕГУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Теоретико-методологічні засади та інституційне забезпечення регіонального розвитку	-	-	-	12	12
T.2	Фінансово-економічний потенціал та інструменти спроможності територіальних громад	2	2	-	22	26
T.3	Стратегічне планування та просторовий розвиток територій	-	-	-	24	24
T.4	Маркетинг територій, брендинг та підвищення місцевої конкурентоспроможності	2	-	-	24	24
Всього за змістовним модулем:		4	2	-	80	86
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ІІ. СЕКТОРАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ПРОСТІР ТА АНТИКРИЗОВА СТІЙКІСТЬ ГРОМАД						
ЗМ 2 (Теми 5-7)						
T.5	Управління розвитком міської інфраструктури та Smart City технології	2	-	2	16	20
T.6	Соціальний та гуманітарний розвиток громад: інклюзія та якість життя	-	-	-	28	28
T.7	Екологічна безпека, антикризовий менеджмент та повоєнне відновлення територій	-	2	-	14	16
Всього за змістовним модулем:		2	2	2	58	64
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		6	4	2	138	150

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ, ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА СТРАТЕГУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Тема 1. Теоретико-методологічні засади та інституційне забезпечення регіонального розвитку

План лекційного заняття

1. Поняття «регіон», «територіальна громада» та «соціально-економічний простір» у сучасній науці публічного управління.
2. Еволюція парадигм регіонального розвитку: від екзогенної (зовнішньої) до ендогенної (внутрішньої) моделі.
3. Реформа децентралізації в Україні: перерозподіл повноважень, ресурсів та

відповідальності.

4. Нормативно-правова база діяльності ОМС та концепція багаторівневого врядування (Multi-level Governance).

План семінарського заняття

1. Компаративний аналіз повноважень ОМС базового, субрегіонального та регіонального рівнів в Україні.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування та її вплив на українське законодавство.
3. Дискусія: «Переваги та ризики деконцентрації влади на рівні новостворених громад».

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Опрацювання нормативно-правових актів: Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про засади державної регіональної політики».
2. Аналіз структури та функціональних обов'язків апарату управління обраної територіальної громади.

Рекомендована література: [1; 5; 8; 10]

Тема 2. Фінансово-економічний потенціал та інструменти спроможності територіальних громад

План лекційного заняття

1. Фінансова спроможність громади: сутність, критерії та індикатори оцінювання.
2. Структура доходів місцевих бюджетів: власні (податкові й неподаткові) надходження та міжбюджетні трансферти.
3. Бюджет розвитку громади як головне джерело фінансування місцевих інфраструктурних проєктів.
4. Сучасні фінансові інструменти ОМС: державно-приватне партнерство (ДПП), муніципальні позики та міжнародна грантова допомога.

План семінарського заняття:

1. Дослідження структури та ролі ПДФО як головного бюджетоутворювального чинника громад.
2. Специфіка використання субвенцій та дотацій (горизонтальне вирівнювання, реверсна дотація).
3. Презентація та захист міні-кейсів «Альтернативні джерела фінансування інвестиційних проєктів для ОМС».

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Робота з порталом Open Budget — збір первинних бюджетних даних досліджуваної громади.
2. Обчислення коефіцієнтів фінансової автономії та трансфертної залежності місцевого бюджету.

Рекомендована література: [2; 6; 8; 14; 17]

Тема 3. Стратегічне планування та просторовий розвиток територій

План лекційного заняття:

1. Методологічні засади розробки Стратегії розвитку територіальної громади.
2. Технологія проведення SWOT-аналізу та узгодження інтересів стейкхолдерів (партисипативний підхід).
3. Взаємозв'язок стратегування із просторовим плануванням: Комплексний план просторового розвитку території громади.

4. Система моніторингу реалізації стратегії та розробка ключових індикаторів ефективності (KPI).

План семінарського заняття:

1. Критичний аналіз чинної Стратегії розвитку обраного регіону/громади на предмет її реалістичності.
2. Ділова гра: «Формування фокус-груп та проведення SWOT-сесії для умовної громади».
3. Просторовий розвиток: архітектура генерального плану міста та проблеми неконтрольованої субурбанізації.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Побудова дерева цілей (стратегічні, операційні, технологічні) на основі SWOT-матриці досліджуваної громади.
2. Визначення 3–5 цільових індикаторів (KPI) для оцінювання операційних завдань стратегії.

Рекомендована література: [3; 6; 17]

Тема 4. Маркетинг територій, брендинг та підвищення місцевої конкурентоспроможності

План лекційного заняття:

1. Територія як специфічний продукт: концепція та інструменти муніципального маркетингу.
2. Брендинг територіальних громад: формування ідентичності, іміджу та репутаційного капіталу.
3. Інструменти залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій (індустріальні парки, економічні зони).
4. Методологія кластеризації локальної економіки (модель національного ромбу М. Портера).

План семінарського заняття:

1. Аналіз успішних кейсів вітчизняного та закордонного брендингу міст.
2. Розробка інвестиційного паспорту територіальної громади: обов'язкові блоки та маркетинг-стратегія просування.
3. Дискусія: «Індустріальні парки в Україні: реальний інструмент розвитку чи податкова офшоризація?».

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Розробка концептуальної моделі локального економічного кластера за профілем громади (агропромисловий, туристичний, транспортний тощо).
2. Підготовка реферату/есе на тему: «Вплив міської айдентики на капіталізацію місцевих брендів».

Рекомендована література: [3; 6; 8; 10; 13; 14; 17]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СЕКТОРАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ПРОСТІР ТА АНТИКРИЗОВА СТІЙКІСТЬ ГРОМАД

Тема 5. Управління розвитком міської інфраструктури та Smart City технології

План лекційного заняття:

1. Муніципальна інфраструктура як об'єкт управління: капіталомісткість, зношеність, предиктивне управління активами (Asset Management).
2. Реформування житлово-комунального господарства (ЖКГ) та інституційна взаємодія ОМС з ОСББ.

3. Концепція «Розумного міста» (Smart City): інтернет речей (IoT), Big Data та ГІС-технології в муніципальному управлінні.

4. Стала міська мобільність та енергоменеджмент у громадах: механізми ЕСКО (енергосервісних контрактів).

План семінарського заняття:

1. Плани сталої міської мобільності (ПСММ): європейська піраміда пріоритетів (пішохід – мікромобільність – громадський транспорт – приватне авто).
2. Аналіз алгоритму залучення ЕСКО-компаній для термомодернізації закладів бюджетної сфери.
3. Презентація смарт-проектів: «Електронне місто», «Розумне освітлення вулиць», «ГІС-карта комунального майна».

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Аналіз структури дорожньо-транспортної мережі громади та розробка пропозицій щодо інтеграції засобів мікромобільності.
2. Вивчення досвіду впровадження систем автоматизованого моніторингу енергоспоживання у будівлях ОМС.

Індивідуально-консультаційна робота

Індивідуально-консультаційна робота виконується у вигляді презентації або есе-реферату на одну із запропонованих тем. Тематика індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ) / Рефератів / Есе(Здобувач обирає одну тему за погодженням з викладачем):

3. Трансформація парадигм регіонального розвитку в умовах глобалізаційних викликів та криз.
4. Багаторівневе врядування (Multi-level Governance) в країнах ЄС та особливості його адаптації в Україні.
5. Еволюція фінансової децентралізації в Україні: оцінка фінансової спроможності громад в умовах воєнного стану.
6. Державно-приватне партнерство як драйвер модернізації об'єктів муніципальної інфраструктури.
7. Просторове планування як інструмент сталого розвитку територіальних громад.
8. Брендинг та маркетинг територій як чинники підвищення міжнародної конкурентоспроможності міст.
9. Концепція Smart City у забезпеченні проактивного управління муніципальними активами.
10. Політика згуртованості (Cohesion Policy) Європейського Союзу: уроки для повоєнного відновлення регіонів України.
11. Інструменти залучення міжнародної технічної допомоги та грантових ресурсів у розвиток громад.
12. Інституційне забезпечення резильєнтності (urban resilience) міст під час техногенних та воєнних шоків.

Рекомендована література: [4; 13; 14; 17]

Тема 6. Соціальний та гуманітарний розвиток громад: інклюзія та якість життя

План лекційного заняття:

1. Соціальна інфраструктура міста (освіта, медицина, культура, соцзахист) та філософія людиноцентричного урбанізму.
2. Застосування програмно-цільового методу при фінансуванні та модернізації соціокультурної сфери.
3. Національна стратегія безбар'єрності: принципи універсального дизайну та інклюзивності міського простору.
4. Партисипативна демократія: Бюджет участі (громадський бюджет) як інструмент залучення мешканців.

План семінарського заняття:

1. Оптимізація спроможної мережі закладів освіти (опорні школи) та трансформація медичної мережі ОМС.
2. Розробка положення про Бюджет участі для конкретної територіальної громади (правила, квоти, фінансування).
3. Аналіз кейсів із просторової безбар'єрності: аудит доступності адміністративних будівель ОМС.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Проектування мікропроєкту для Громадського бюджету, спрямованого на соціалізацію ВПО або реабілітацію ветеранів війни.
2. Написання есе: «Людиноцентричний урбанізм: як виміряти індекс якості життя в громаді».

Рекомендована література: [13; 14]

Тема 7. Екологічна безпека, антикризовий менеджмент та повоєнне відновлення територій

План лекційного заняття:

1. Екологізація міського розвитку: концепції «зеленого переходу», модель Zero Waste та ієрархія поводження з відходами.
2. Блакитно-зелена інфраструктура міста як інструмент адаптації до кліматичних змін та захисту від підтоплень.
3. Характеристика та типологія надзвичайних ситуацій (НС) у містах; каскадні ефекти руйнування критичних мереж.
4. Технології антикризового управління в ОМС, концепція муніципальної резильєнтності (urban resilience) та принципи Build Back Better.

План семінарського заняття:

1. Алгоритм дій місцевої комісії з питань ТЕБ та НС під час ліквідації наслідків техногенної або воєнної аварії.
2. Управління відходами руйнації (будівельним сміттям) у контексті екологічної безпеки міських агломерацій.
3. Моделювання екологічного конфлікту (громада – забудовник/промислове підприємство) та застосування екологічної медіації.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Розробка «Плану забезпечення інфраструктурної стійкості громади» на випадок тривалого блекауту (симуляційний кризовий алгоритм).
2. Ознайомлення з Політикою згуртованості (Cohesion Policy) ЄС для інтеграції її засад у майбутній План відновлення громади.

Рекомендована література: [8; 10; 15; 17]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття «регіон», «територіальна громада» та «соціально-економічний простір» у публічному управлінні.
2. Сутність та відмінності між екзогенною (зовнішньою) та ендогенною (внутрішньою) моделями регіонального розвитку.
3. Еволюція парадигм регіонального розвитку в контексті глобалізаційних викликів.

4. Основні етапи та результати реформи децентралізації влади в Україні.
5. Нормативно-правова база, що регулює державну регіональну політику в Україні.
6. Сутність та принципи концепції багаторівневого врядування (Multi-level Governance).
7. Розподіл повноважень між ОМС базового, субрегіонального та регіонального рівнів.
8. Основні положення Європейської хартії місцевого самоврядування та їх імплементація в Україні.
9. Поняття «фінансова спроможність» територіальної громади та критерії її оцінювання.
10. Структура доходів місцевих бюджетів: власні надходження та міжбюджетні трансферти.
11. Роль і значення податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) у бюджеті громади.
12. Механізм горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій (базова та реверсна дотації).
13. Цільові субвенції з державного бюджету та особливості їх використання ОМС.
14. Бюджет розвитку територіальної громади: джерела формування та напрями спрямування видатків.
15. Механізми застосування державно-приватного партнерства (ДПП) на муніципальному рівні.
16. Інструменти залучення міжнародної технічної допомоги та грантів для розвитку громад.
17. Особливості здійснення муніципальних запозичень та випуску місцевих облігацій.
18. Теоретико-методологічні засади розробки Стратегії розвитку територіальної громади.
19. Методика проведення SWOT-аналізу для формування стратегічних пріоритетів території.
20. Застосування партисипативного підходу та узгодження інтересів стейкхолдерів у стратегуванні.
21. Побудова дерева цілей та визначення ключових індикаторів ефективності (KPI) стратегії.
22. Моніторинг та оцінювання результативності реалізації стратегічних планів ОМС.
23. Взаємозв'язок стратегічного планування із просторовим розвитком територій.
24. Сутність та складники Комплексного плану просторового розвитку території громади.
25. Роль Генерального плану міста в системі управління просторовим розвитком.
26. Проблеми неконтрольованої субурбанізації та формування міських агломерацій.
27. Сутність концепції муніципального маркетингу та поняття території як «продукту».
28. Брендинг територіальних громад: формування ідентичності, іміджу та репутаційного капіталу.
29. Структура та призначення Інвестиційного паспорту територіальної громади.
30. Маркетингові стратегії просування територій для залучення інвесторів та туристів.
31. Індустріальні парки як інструмент активізації місцевого економічного розвитку.
32. Методологія кластеризації локальної економіки на основі моделі М. Портера.
33. Механізми взаємодії ОМС, бізнесу та наукових установ у межах кластерних ініціатив.
34. Муніципальна інфраструктура як об'єкт управління: специфіка, капіталомісткість та зношеність.
35. Сучасні підходи до управління муніципальними активами (Asset Management).
36. Організаційно-управлінські аспекти реформування ЖКГ та взаємодія ОМС із ОСББ.
37. Концепція «Розумного міста» (Smart City): базові складники та філософія впровадження.
38. Використання Інтернету речей (IoT), Big Data та штучного інтелекту в муніципальному менеджменті.
39. Роль геоінформаційних систем (ГІС) в управлінні комунальним майном та земельними ресурсами.
40. Поняття сталої міської мобільності та структура розробки Планів сталої міської мобільності (ПСММ).
41. Сучасні європейські тренди проектування дорожньо-транспортних мереж та мікромобільності.

42. Муніципальний енергоменеджмент: впровадження систем автоматизованого моніторингу енергоспоживання.
43. Механізми залучення енергосервісних компаній (ЕСКО) для термомодернізації бюджетної сфери.
44. Соціальна інфраструктура громади та філософія людиноцентричного урбанізму.
45. Програмно-цільовий метод в управлінні та фінансуванні соціокультурної сфери міста.
46. Особливості оптимізації спроможної мережі закладів освіти та створення опорних шкіл.
47. Трансформація муніципальної мережі закладів охорони здоров'я та взаємодія з НСЗУ.
48. Національна стратегія безбар'єрності: ключові напрями та завдання для ОМС.
49. Принципи універсального дизайну та архітектурної доступності в міському просторі.
50. Інструменти партисипативної демократії: Бюджет участі (громадський бюджет) у громадах.
51. Механізми соціальної інтеграції та адаптації внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у громадах.
52. Організація системи комплексної реабілітації та підтримки ветеранів війни на місцевому рівні.
53. Екологізація міського розвитку як пріоритет сучасної муніципальної політики.
54. Європейська ієрархія поводження з відходами (Waste Hierarchy) та модель Zero Waste.
55. Роль блакитно-зеленої інфраструктури міста в адаптації до кліматичних змін.
56. Характеристика, класифікація та типологія надзвичайних ситуацій (НС) у містах.
57. Каскадні (ланцюгові) ефекти під час руйнування об'єктів критичної інфраструктури міст.
58. Технології антикризового управління та алгоритм дій комісії з питань ТЕБ та НС.
59. Сутність концепції інфраструктурної та соціальної резильєнтності міст (Urban Resilience).
60. Екологічні конфлікти в місті та інструменти екологічної mediaції.
61. Особливості управління відходами руйнації в контексті екологічної безпеки територій.
62. Стратегічні пріоритети повоєнного відновлення за принципом Build Back Better та Політика згуртованості (Cohesion Policy) ЄС..

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модулі	Змістовний модуль 1			
Загальна кількість балів за модулем №1	17			
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4
Семінарське заняття (денна/заочна форма навчання)	3/0	3/12	3/0	3/0
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	5			
Модулі	Змістовний модуль 2			
Загальна кількість балів за модулем №2	28			
Теми	T.5	T.6	T.7	
Семінарське заняття (денна/заочна форма навчання)	3+3/12	3+3/0	3/0	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	5			
Індивідуально-консультаційна робота	8			
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5			

Допуск – 50 балів

Екзамен - 50 балів

Загальна оцінка з курсу - 100 балів

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському занятті (денна/заочна форма навчання) становить 3/12 балів (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

(денна/заочна форма навчання)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/12
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2/6
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1/3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	1
Тестовий блок	3
Практичні завдання	1
Всього	5

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота проводиться у формі реферату, презентації, проєктів описаних даною робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 8 балів (табл. 7.3).

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання реферату, а також підготування по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.	8
Послідовність, логічність написання реферату, але без підготування презентації.	5
Не написання реферату та презентації по ньому.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів (д/з ф.н.)	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
8	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita
3/12	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- Носань, Н., Якименко, Т., & Панченко, Р. (2023). Стратегічне планування діяльності підприємства. Економіка та суспільство, (56). Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2959/2877>
- Борщевський, В., Василиця, О., & Матвєєв, Є. (2022). Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. Режим доступу: <https://er.ucu.edu.ua/bitstreams/821a055f-30c4-4f49-aad7-03ac6e3133e0/download>
- Петрук, Ю. В., & Артеменко, Л. П. (2022). Особливості стратегічного планування підприємства в умовах кризи. Економічний вісник Національного технічного університету України Київський політехнічний інститут, (22), 72-78. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/evntukpi_2022_22_13.pdf
- Suntsova, O. (2025). Strategic Risk Management and Organizational Adaptation in National Security: Leveraging Artificial Intelligence in Times of Global Instability. International Journal of Latest Research in Humanities and Social Science. Vol.08, issue 07. PP.32-43 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16598977>
- Suntsova, O. (2024). Impact of public-private partnership assets on economic growth in Ukraine. Financial and Credit Systems: Prospects for Development, 2(13), 68-84. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-2-07> access <https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/view/23415>
- Сунцова О.О. Публічне адміністрування : підруч. 3-тє видання, доповнене та перероблене — Дніпро: Середняк Т. К., 2023, — 334 с. ISBN 978-617-8111-96-0 DOI: 10.5281/zenodo.7553467 <https://zenodo.org/record/7553467#.Y8qwt3bP2Uk>
- Сунцова О.О. Публічне адміністрування : підруч. 2-ге видання, доповнене та перероблене — К.: НАУ, 2020, — 334 с. ISBN 978-617-8111-96-0 DOI: 10.5281/zenodo.7538467 <https://zenodo.org/records/7538467>
- Сунцова О.О. Місцеві фінанси: навч. посіб. 6-те вид.—К.: Центр учбової літератури, 2020. — 480 с. Режим доступу: <https://zenodo.org/record/7538497#.Y8VFDnbP2Uk>

Допоміжна:

9. Музиченко, Г. В., & Кофман, Б. Я. (2024). Навчальний посібник з дисципліни «Регіональна політика і локальна демократія»[для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 052 (С2)«Політологія» денної та заочної форми навчання]. Режим доступу: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/21172/1/Textbook%20on%20the%20subject%20Regional%20Politics%20and%20Local%20Democracy.pdf>
10. Ковальчук, В. Г., Дегтяр, А. О., & Павленко, Т. Ю. (2024). Стратегічне управління. Навчальний посібник. Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Yuliia-Synytsina/publication/376047893_STRATEGICNE_UPRAVLINNA/links/65686f7cb1398a779dc74b6a/STRATEGICNE-UPRAVLINNA.pdf
11. Трофименко, О. О., Бояринова, К. О., & Рощина, Н. В. (2024). Стратегування економічного розвитку. Курс лекцій. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/3c23172b-9df1-4f4d-b7a4-a983c222f2da/download>
12. Сунцова О.О. Економетричне прогнозування соціально-економічних процесів у глобалізованому світі в умовах невизначеності військових дій // Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України С. В. Онишко. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. – С. 126-158. ISBN 978-966-337-701-8 DOI: 10.5281/zenodo.8386114 Режим доступу: <http://surl.li/qredf>

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – №30. – ст. 141. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>;
2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Президент України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
5. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Національне агентство України з питань державної служби: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index>
7. Національна бібліотека імені Вернадського: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-informatsiynoi-politiki-ukraini>
9. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-z-pitan-timchasovo-okupovanih-teritoriy-ta-vnutrishno-peremishchenikh-osib-ukraini>
10. Міністерство культури України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-kulturi-ukraini>
11. Міністерство молоді та спорту України Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-molodi-ta-sportu-ukraini>
12. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : Офіційний веб- портал. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua>
13. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : Єдиний веб- портал

органів виконавчої влади. – Режим доступу :
<https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini>

14. Міністерство соціальної політики [Електронний ресурс] : Офіційний веб- портал. – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/>

15. Урядовий портал [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua>

Міжнародні видання:

1. Suntsova, O., Husiatynska, A., & Husiatynskiy, M. (2025). Effective communication in business process management: A methodological framework. Scientific monograph. Irpin, Ukraine: STU, New-York, USA: U-Sun, 2025. 304 p. ISBN: 9798281978811(on-line e-book) ISBN: 9798281993005 (print) DOI: 10.5281/zenodo.15335757
2. Public-private partnership in the context of the public policy of digitalisation: scientific monograph: O. Nemyrovska, O. Suntsova, A. Horbovyi. Bialstok, Poland: E-Bwn, Bialostockie Wydawnictwo Naukowe, 2024. 85 p. ISBN 978-83-953142-6-1 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14966473>

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА
СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту та публічного
управління
від _____ 20__ р. №
_____.

Укладач:

О. СУНЦОВА, д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту та
публічного управління

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП